ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ АГРЫЗСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Гагарина, д.13, г. Агрыз, 422230

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘГЕРҖЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Гагарин ур.,13, Әгерҗе шәһәре, 422230

Тел.: (85551) 2-22-46; Факс: 2-22-46; E-mail: isp.agryz@tatar.ru; www. agryz.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

«04» июль 2019 ел. № 269

"2019-2021 елларга Татарстан Республикасы
Әгерҗе муниципаль районында музей эшен үстерү"
муниципаль ярдәмче программаны раслау турында

Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында музей эшен камилләштерү һәм үстерү, Әгерҗе районы халкына музей хезмәте күрсәтү һәм алардан һәркем файдалана алырлык ихтыяҗын канәгатьләндерү өчен шартлар тудыру, шулай ук "Музейлар һәм музей эше турында" Татарстан Республикасы Законын үтәү максатыннан, Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР БИРӘ:

1. “2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында музей эшен үстерү” муниципаль ярдәмче программаны расларга.
2. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына ел саен чираттагы финанс елына район бюджетын формалаштырганда "2019-2021 елларда Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында музей эшен үстерү” муниципаль программасы чараларын тормышка ашыру өчен акча күләмен карарга һәм бүлеп бирергә тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.
5. Карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы башкарма комитеты җитәкчесенең беренче урынбасары Р.Р.Гильмутдиновага йөкләргә.

Җитәкчесе **А. С. Авдеев**

Татарстан Республикасы
Әгерҗе муниципаль районы
Башкарма комитетының
2019 елның 4 июле № 269
санлы карары белән расланган

"2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында музей эшен үстерү" муниципаль ярдәмче программа

Подпрограмманың аталышы	"2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында музей эшен үстерү" (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районыныц “Тарих һәм мәдәни мирас музее” муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе
Ярдәмче программаның максаты	Мәдәни мирасны саклау, мәдәни традицияләрне үстерү һәм формалаштыру. Әгерҗе тарих һәм мәдәни мирас музее фондларын тулыландыру (архив материаллары, фәнни-тарихи ядкарьләр, сәнгать кыйммәтләре, этнографик, топонимик һәм фольклор материаллар җыю буенча экспедицияләр үткәрү).
Ярдәмче программаныц бурычы	Музей, экскурсия хезмәте күрсәтүнең, ял эшчәнлегенец заманча рәвешләрен үстерү. Күргәзмә эшчәнлеген киңәйтү, башка музейлар белән экспозицияләр алмашу. Төрле социаль-яшь һәм белем бирү төркемнәренец мәнфәгатьләрен һәм ихтыяҗларын исәпкә алып, халыкка музей хезмәте күрсәтүне оештыру. Музей ишегалларын төзекләндерү. Әгерҗе шәһәре һәм Әгерҗе районыц Иж-Бубый авылында тарихи-мәдәни саклау зоналары проектларын эшләү. Әгерҗе муниципаль районы тарих һәм мәдәният ядкярләрен реставрацияләү һәм реконструкцияләү: 1.Иж-Бубый авылында сәүдәгәр Мөхәмммәтҗан-Әхмәтҗанов музей-йорты төзелешен тәмамлау,

	музей-йорт территориясен төзекләндерү. 2. Агартучылар йортын реставрацияләү (Иж-Бубый авылы). 3. Сәүдәгәр Мөхәммәтҗан-Әхмәтҗанов акчасына төзелгән мәчет (1895 ел). 4. Әгерҗе шәһәрендә "Музей, Халыклар дуслыгы йорты" күпфункцияле үзәге төзелеше. 5. Екатерина тракты территориясен, Иж-Бубыйда марилар авыл җирлеге урынын чистарту. 6. Туристик маршрут төзү. 7.Музей предметларын Татарстан Республикасы музейларының берләштерелгән электрон каталогында һәм Россия Федерациясе Музей фондының дәүләт каталогында теркәү. 8.Әгерҗе районы мәгърифәтенә багышланган экспозициияне яңарту һәм өстәмә рәвештә тулыландыру. 9. «Хөрмәтләргә кумелгән таҗлы Гыйззәт», Таҗи Гыйззәткә 125 ел тулуга багышланган чарала программасын төзү. 10.Район һәм Әгерҗе шәһәре мәктәпләренә тематик презентация белән күчмә лекцияләр уку. 11.Әгерҗе районында туып-үскән һәм Әгерҗе районының юбилей даталарына багышланган бәйрәм чаралары һәм күргәзмәләр үткәрү.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2019-2021 еллар
Елларга һәм чыганакларга бүленгән финанслау күләмнәре	Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме тәшкил итә: 12 012,9 мең сум, шул исәптән еллар буенча да: 2019 ел - 4004,3 мең сум; 2020 ел-4004,3 мең сум; 2021 ел-4004,3 мең сум; Искәрмә. Программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план

	чорына Әгерҗе районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш
Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның елларга бүлеп бирелгән көтелгән соңгы нәтиҗәләре (нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары) һәм программаның нәтиҗәлелеге күрсәткечләре	Музей фондларын тулыландыру, тарихи һәм мәдәни мирасны саклау. Мәдәният һәм архитектура һәйкәлләрен саклау. Иж-Бубый авылында Мөхәммәтҗан-Әхмәтҗанов музей-йортын тотуга республика бюджетыннан акча бүлеп бирү. Тарихи мирасны саклауны тикшереп тору. Музей предметларын Татарстан Республикасы музейларының берләштерелгән электрон каталогында һәм Россия Федерациясе Музей фондының дәүләт каталогында теркәү. Милли мәдәниятне саклау һәм үстерү.

Ярдәмче программа паспорты

I. Программаны тормышка ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән аны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар да бар

«Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының тарих һәм мәдәни мирас музее» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе (алга таба “Музей”) 2011 елда ТР Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең 2011 елның 19 гыйнварыннан 11 номерлы карары нигезендә төзелде. 2015 елның августында музей территория һәм фонд саклагыч белән аерым бинага күчте. Күчергәннән соң музейның яңа экспозициясен булдыру буенча эш алып барылды. Октябрь башында музей ишекләре килүчеләр өчен ачылды.

"Музей” фондларында 10155 саклау берәмлекләре, шул исәптән төп фондта 9597 саклау берәмлеге һәм фәнни-ярдәмче фондта 558 саклау берәмлеге исәпләнә.

Музейларның гомуми экспозицион-күргәзмә мәйданнары **337,39** кв.м. тәшкил итә, аларның 87,40 кв. м. Төп музейда, Таҗи Гыйззәт музеенда - 25,09 кв. м., Тәбәрле авылы тарихы музеенда - 48,0 кв. м., Салагыш авылы тарихы музеенда - 118,9 кв. м., Иж - Бубый авылы тарихы музеенда-58,0 кв. м. Ике музейда (Иж-Бубый авылының баш музеенда һәм музеенда) фондларны саклау өчен мәйдан - 90,7 кв. м., шулардан баш музей-78,70 кв. м., Иж - Бубый авылы тарихы музее-12,0 кв. м.
2016 елда музейларда 12 808 кеше, 2017 елда - 13 141 кеше, 2018 елда 17 765 кеше булды.

Бүгенге көндә Мөхәммәтҗан-Әхмәтҗановның Иж-Бубый музей-йорты төзелешен тәмамлау мәсьәләсе хәл ителә.

"Музей”да 10,5 штат берәмлеге, 2018 ел ахырына 14 хезмәткәр (ир - атлар - 5, хатын-кызлар-9) эшли, шуларның 9ы-югары белемле.

Музей составына керә:
- җитәкче: музей директоры - 1 кеше;
- структур бүлекчәләр җитәкчеләре: мөдирләре филиаллары - 4 кеше;
- белгеч: фондларны саклаучы, методистлар, программист-4 кеше;
- эшче һөнәрләр: караучысы, җыештыручы, эшче һәм каравылчы - 5 кеше.

Шул ук вакытта, билгеле уңышларга карамастан, кайбер проблемалар хәл ителмәгән.

Барыннан да элек, матди-техник база начар, экспозицияләр төзү һәм экспонатларны саклау өчен мәйданның җитәрлек булмавы. Шулай ук белгечләр җитмәү мәсьәләсе дә кискен тора.

II. Ярдәмче программаның максаты, бурычлары тасвирламасы, гамәлгә ашыруның ахыргы нәтиҗәләр һәм сроклары

Ярдәмче программаның максаты-мәдәни мирасны саклау, мәдәни традицияләрне үстерү һәм формалаштыру.

Әгерҗе туган якны өйрәнү музее фондларын тулыландыру (архив материаллары, фәнни-тарихи ядкарьләр, сәнгать кыйммәтләре, этнографик, топонимик һәм фольклор материаллар җыю буенча экспедицияләр үткәрү).

Ярдәмче программаның максаты-музей, экскурсия хезмәте күрсәтүнең, ял эшчәнлегенең заманча рәвешләрен үстерү, күргәзмә эшчәнлеген киңәйтү, башка музейлар белән экспозицияләр алмашу, халыкка музей хезмәте күрсәтүне оештыру, төрле социаль-яшь һәм белем бирү төркемнәренең мәнфәгатьләрен һәм ихтыяҗларын исәпкә алып, музей ишегалларын төзекләндерү, Әгерҗе шәһәре һәм Әгерҗе районының тарихи-мәдәни саклау зоналары проектларын эшләү, Әгерҗе муниципаль районының күчемсез тарихи һәм мәдәни ядкярләрне торгызуда һәм реконструкцияләүдә ярдәм итү, Татарстан Республикасы музейларының берләштерелгән электрон каталогында һәм Россия Федерациясе Музей фондының дәүләт каталогында музей предметларын теркәү. Музей экспозициясен яңарту.

Пермь шәһәрендә Сабантуй бәйрәмендә «татар халкының көнкүреше» экспозициясен төзү.

Әгерҗе районының юбилей даталарына багышланган бәйрәм чаралары һәм күргәзмәләр үткәрү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты - 2019-2021 еллар.

Ярдәмче программаның көтелгән соңгы нәтиҗәсе-музей фондларын тулыландыру, тарихи һәм мәдәни мирасны саклау, мәдәният һәм архитектура һәйкәлләрен саклау, Иж-Бубый авылында Мөхәммәтҗан-Әхмәтҗанов музей-йортын ачу, музейга килүчеләр санын арттыру,Татарстан Республикасының берләштерелгән каталогында һәм Россия Федерациясе Музей фондының дәүләт каталогында музей предметларын теркәү, милли мәдәниятне саклау һәм үстерү.

III. 2 нче подпрограмманы ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Ярдәмче программаны Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы

бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме тәшкил итә:

12 012,9 мең сум, шул исәптән еллар буенча да:
2019 ел - 4004,3 мең сум;
2020 ел-4004,3 мең сум;
2021 ел-4004,3 мең сум;

Искәрмә. Программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Әгерже районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш

IV. Программаның соңиаль-икътисади нәтиҗәлелеген бәяләү

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекне гамәлгә ашыру кеше тарих, мәдәният, фән кыйммәтләренә ия булу хокукын гамәлгә ашыру, төбәкнең тарихын, мәдәниятен һәм табигатен пропагандалау өчен шартлар тудырачак. Музей эше эстетик тәрбия бирүгә, шулай ук тарихи кыйммәтләрне, мәдәни һәм иҗади мирасны тирән һәм һәрьяклап өйрәнүгә ярдәм итәргә тиеш. Яңа булдырыла торган мәдәни вакыйгалар һәм продуктлар район территориясен алга этәрү өчен нигез була алачак.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге түбәндәге критерийлар белән бәяләнәчәк:

- Әгерже муниципаль районы "Музей” муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе фондларына экспонатлар кертү һәм саклау күләме
- музей хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү һәм аларның интеллектуаль дәрәҗәсен даими күтәрү.
-фәнни - тикшеренү, фәнни-методик эшчәнлекне үстерү.
- күргәзмә эшчәнлеген камилләштерү.
- килүчеләр саны арту.

Әлеге ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында без Әгерже муниципаль районының тарихи-мәдәни мирасын саклап кала һәм нәтиҗәле куллана алабыз.

"2019-2021 елларга
ТР Әгерҗе муниципаль районында
музей эшен үстерү"
ярдәмче программасына
кушымта

МАКСАТ, БУРЫЧЛАРҺӘМ ЧАРАЛАРНЫ ФИНАНСЛАУ

№ т/б	Чараның исеме	башка	Үтәлеш вакыты	Чыганак финанслау.	Чараларны тормышка ашыруга чыгымнар, мең сумнарда.			
					Барлыгы	Шул исәптән елларда		
						2019	2020	2021
1.1 финанс - хуҗалык эшчәнлеге								
1.1	Хезмәткә түләү фонды учреждениесе			БР, МБ, ВБ		2531,0	2632,0	2632,0
1.1.2.	Хезмәткәрләргә хезмәт хакы түләү буенча мәҗбүри социаль иминият взнослары һәм учреждениеләр хезмәткәрләренә башка түләүләр			МБ,		764	795	795
1.1.3.	Муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу			МБ, ВБ		705	573	573
1.1.4.	Салымнар һәм җыемнар түләү			МБ, ВБ		4,3	4,3	4,3
	Барлыгы:					**4004,3**	**4004,3**	**4004,3**